

Barcelona 22 de gener de 1926

L'Esquella de la Torratxa

ANY XLIX Núm. 2431 :-: 15 cts. :: Atrassats 30

SANT RUSIÑOL

Patró, de la joventut i l'eterna alegria.

TEATRE CATALÀ ROMEA

Diumenge a dos quarts de quatre ELS PASTORETS amb els Reis, a 2 quarts de 6: actes primer i segon de NYIGUI-NYOGUI i la nova comèdia en 2 actes de gran broma, LA TRANQUILITAT CAFÉ. Nit: ELS SAVIS DE VILATRISTA i EL LLAÇ INVISIBLE.

Es despatxa en comptaduria

GRAN TEATRO ESPAÑOL

Avui divendres, tarda, a les 5: SI T'EN VAS TOTHOM S'ARREGLA. Nit, a les 10, triomf d'Amichatis: LA DONA DE LA VIDA. Dissabte, tarda, a dos quarts de cinc: ELS TRES TOMS, i reestrena de LA PRIMERA RELISCADA. Nit a les 10, i totes les nits, el sorollós èxit: LA DONA DE LA VIDA. Diumenge, tarda, a les 4: EL PARE POSTIS i LA DONA DE LA VIDA. Nit, a les 10, i totes les nits, l'èxit: LA DONA DE LA VIDA.

E D E N

Todas las tardes el vodevil EL VALLE DE JOSAFAT.
Por la noche el sugestivo vodevil
EL POLVO DEL CAMINO
y la célebre PRECIOSILLA

P O M P E Y A

Popular Music-Hall

Teléfono 2438 A.

PROGRAMA MONSTRUO

CONDESITA ZOE - BELLA DORITA

Gran éxito de la aplaudida revista en cuatro cuadros

LA VINGUDA D'EN TÓFUL

Exito de Mercedes Cros, Marujita Carrillo

MERCEDES SOLDEVILA

ROYAL CONCERT

MARQUES DEL DUERO, 106

ÉXITO DE NATI DE LA ROSA

y CONCHITA MARÍN

80 PRECIOSAS ARTISTAS, 80

Cabaret

de la

Muerte

Paralelo

(Grutas)

núm. 72

Exhibición macabra, tétrica y horripilante

Es necessiten 30.000 caixes de morts pel consum diari del CABARET DE LA MUERTE

NOTA: El que sufra de afección cardíaca o sea impresionable absténgase de visitarlo, pues pasaría un mal rato.

OLYMPIA

"Chocolat Kiddies"

es el espectáculo de negros norteamericanos, más original, más exótico, y de más éxito, que se ha visto en Barcelona

Hotel España

El preferido para familias

: Céntrico y confortable :

PRECIOS:

Habitaciones de 6 a 12 pesetas

Pensión completa desde 15 pesetas

COCHES A LA LLEGADA DE TODOS LOS
TRENES Y VAPORES

Hotel Oriente

En plena Rambla del Centro

: Lujosamente amueblado :

PRECIOS:

Habitaciones de 8 a 15 pesetas

Pensión desde 17 pesetas

COCHES A LA LLEGADA DE TODOS LOS
TRENES Y VAPORES

BARCELONA

Si heu de comprar un sueter i voleu trobar un bon assortit amb millors preus, visiteu els aparadors de

L'ATLANTIDA

SASTRERIA I CAMISERIA

Sant Pau, 56 i 58

BICICLETES
MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Hostes vindran que la casa s'emportaran

L'amic al qual li molesten totes les consagracions i tots els noms repetits en els diaris excessivament, l'agravia ja llegir el nom de Berta Singermann, la recitadora argentina. Que vetllada al "Goya", que excursió a Mallorca, que sessió a la "Sala Parés", que homenatge a l'"Orfeo Català", que altra vegada *matineés* al "Goya". En Rusiñol, diu, per la boca del *clow* de *L'alegria que passa*: "No en tastareu de poesia!". La Singermann, al contrari, en diu: "Us atipareu de poetes i de poesia."

Hem recitat a la Singermann poesies, li hem cantat cançons, li hem ballat ballets catalans, li hem fet ofrena de flors i de joies, li hem explicat tota la nostra política i tota la nostra literatura. Nosaltres restarem assadollats de recitals de Berta Singermann, però Berta Singermann ho quedarà encara molt més que no pas nosaltres. I és que a l'hoste il·lustre que ens arriba d'Europa o d'Amèrica volem omplir-lo de les nostres cabòries. Li donem un curs d'història de Catalunya, i lliçons d'art català, i conferències de música i de coreografia, i ressenyes de bibliografia, i el carreguem de llibres, de diaris i de converses, convertint-lo en una mena d'"Institut d'Estudis Catalans", individual. Es com si li ensenyéssim la casa i com si li contéssim, també, la his-

tòria de la família, per a què sàpiga que no s'ha estatjat en una casa qualsevol. El mateix és que es digui Einstein, que Paul Valery, que Vasconcellos, que Berta Singermann. Ens és igual un matemàtic, que un polític, que una declamadora. *Cocottes* vindrien i a les *cocottes* els hi explicariem l'amor tal com l'hem cantat, el sentim i el practiquem.

Arxiu de la cortesia, era Barcelona, per a Cervantes. Ho tornaria a repetir, però l'arxiu no el mostrem més que an els que vénen de lluny, com de més lluny millor. Fa uns deu anys, va morir un doctor rodamón que tenia la mania dels catalanòfils estrangers. Un portuguès, un francès o un italià catalanòfil no tenia valor. El catalanòfil valorable començava al Rhin. Un alemany, que fes un diccionari català-alemany, sí, ja tenia molta més importància, però encara vivia massa aprop.

El més important per a què fos un catalanòfil potable era que aquest visqués a Bohèmia, o bé a Finlàndia, o bé a la Ucraïna. Li publicava el retrat, unes quantes notes biogràfiques, que es llegien, i que, a l'endemà, ja ningú se'n recordava, ni tan sols sabia el nom d'aquell benemèrit ciutadà llunyà, que es preocupava de la nostra flora, de Tirant el Blanc, de l'art romànic i dels verbs irregulars.

Doncs, ara, amb els que arriben, succeeix igual.

Han de venir de lluny, però de molt lluny.

El dia que arribi aquí, a Barcelona, un japonès notori, i tradueixi una poesia d'en López Picó, li farem un homenatge a la Plaça de Catalunya.

PARADOX

BERTA SINGERMAN

que se'n va de Barcelona sense haver-nos recitat "Los dos conejos". Es una llàstima.

AQUEST NUMERO HA ESTAT VISAT PER LA PREVIA CENSURA GOVERNATIVA

LA FACULTAT DE MEDICINA

El senyor comte de Jimeno ha acabat la seva inspecció a la Facultat de Medicina i ha tornat a Madrid. No ha volgut dir el què n'havia de la inspecció. Ell donarà el resultat al Govern, i serà el Govern el qui ho comunicarà?

Però, què ha passat? Per més que ho hem volgut indagar no n'hem pogut treure l'aigua clara. Hi ha professors delinqüents, professors que han comès l'horrible i imperdonable crim de tenir, a l'hora present, idees polítiques? Ja ho sabrem. I si realment era veritat, que matins aquests professors amb idees polítiques, perquè això són crims que no tenen perdó.

El que sabem és que, mentre es feia la inspecció, el rector de la Universitat, doctor Martínez Vargas marxà a Madrid. Quan en tornarà? Sembla que trigarà. Potser li ha sortit el tret per la culata. Es diu que quan es faci nou rector, aquest serà el doctor Sánchez Diezma.

A L'AJUNTAMENT

A l'Ajuntament, aparentment, tot segueix igual. Ens admirem que es pugui sostenir tant de temps aquesta calma. Que durí tant de temps, vol dir que hi ha menys pau que mai, que fan com aquells gats que cap ataca per mutua por.

Altrament, l'alcalde continua tan satisfet com sempre del seu càrrec, que es pensa que l'honora. El senyor Nebot es tan savi com sempre i només somnia en què podrà fer a la Plaça de Catalunya per a fer-la més agradable encara als vianants i als barcelonins, en general. Els senyors Ponsà i del Rió del Val segueixen jugant a veure qui podrà fer més la gitza a l'altre. Els senyors García Aunés i Useros es disputen el lloc d'àrbitre de l'elegància dels cursis. El senyor Vives, secretari de l'alcalde, encara és més mal educat. I així per l'estil. Ah, ens en descuidàvem: Barcelona segueix tota esventrada.

TEMPORAL

A tot el món, la naturalesa està revolucionada; veiem volcans en erupció, terratrèmols, tempestes de mar i pluja i vent, desbordament de rius, grans nevades, una pluja de sorra, etc., etc.

A Catalunya quedàvem malament. El temps seguia essent bo. Per fi, la setmana passada, poguérem ésser dignes de tot el món. Durant dos dies tinguérem un gran temporal. Pujes i nevades en gran, un fort vent que causà algun estrall, però el més gros va ésser la tempesta de mar. Tota la costa catalana en patí: naufragaren barques, les onades se n'endugueren d'altres, hi han ferits, grans desperfectes.

On la cosa anà pitjor fou a Barcelona. La mar se n'endugué vuit centes barraques de les platges de Cà'n Tunis, Pekín, Bogatell, Somorrostre i Marbella.

Vuit centes barraques destruïdes! Imagineu-vos el gran nombre de persones que queden sense casa, amb vuitcentes barraques destruïdes. A molta d'aquesta gent, amb la barraca perderen els mobles i vestits. És una tra-

gèdia immensa, immensa. La situació de tota aquesta gent és desesperada. De moment es refugiaven on podien, però al cap de dos dies foren trets dels llocs de refugi. I l'Ajuntament, que vol fer desaparèixer les barraques de la ciutat, vol aprofitar aquesta circumstància. No vol deixar reconstruir les barraques. Què se'n farà de tota aquesta pobra i miserable gent, sense casa ni lloc on poder anar, ni possibilitat de trobar-ne, molts sense mobles, tots sense recursos? Si no es deixa reconstruir les barraques, això serà un crim que caurà damunt de l'Ajuntament. Bé, molt bé, que es vulguin treure les barraques, vergonya de Barcelona, però no es pot destruir una sola barraca que els seus habitants no tinguin estatge. Però, què els fa això a l'Ajuntament? Tots els regidors hi estan molt bé a casa seva. Esperem, però que entre els 65 regidors que hi ha, se'n trobarà un sol que tingui la suficient humanitat per a protestar que ara no es deixin reconstruir aquestes vuit centes barraques destruïdes.

SANT RUSIÑOL, PATRO DE LA JOVENTUT

El passat diumenge, a Sitges, mentre fèiem l'aperitiu en una terrassa davant del mar, llegírem en un periòdic local uns "Goigs a Sant Rusiñol":

Per vostra barba florida,
pel somris que aixeca al vol:
feu-nos joiosa la vida,
gloriós Sant Rusiñol.

Després hem vist a El Sol, el diari més europeu d'Espanya, una caricatura d'en Bagaria on en Rusiñol se'ns presenta en figura de sant professional.

Després hem pensat amb els "goigs" del poeta de Sitges—qual nom sentim de veres no recordar—i en la caricatura d'en Bagaria, i hem pensat:

—Sí, senyor! Heu's aquí una bona idea, una magnífica idea. Hem de canonitzar an en Rusiñol, l'hem de fer sant. Sempre farà més bon paper que molts sants de debò.

En Rusiñol ja en té la figura de sant. Sembla talment un apòstol, un apòstol que per comptes de tirar per a figura d'altar, ha tirat per a figura representativa: ens representa a nosaltres, la joventut. Un apòstol que per comptes de passar-se la vida en un pessebre, vestit de figura de pessebre, s'ha passat la vida corrent el món i pintant teles amb or de sol i plata de lluna, i escrivint comèdies de les bones. Un apòstol que fuma en pipa i porta barret negre i abric amb un trosset de cinturó—un trosset només—a l'esquena.

Sant Rusiñol de la barba florida!

Sant Rusiñol, patró de la joventut!

Ens direu que ja n'hi ha un: Sant Lluís Gonzaga. Però Sant Lluís Gonzaga, dit sigui amb tots els respectes, usurpa aquest lloc indignament. Perquè, vaja, tothom sap que Sant Lluís Gonzaga és el patró de la joventut, però ningú sap perquè ho és.

En canvi, tothom ho sabia de Sant Rusiñol. Gràcies a Sant Rusiñol hem après a estimar l'art i la literatura i el teatre. Gràcies a Ell hem après a estimar la justícia, l'alegria i la bondat. Gràcies a Ell hem après a viure i a ésser joves, a ésser joves de debò.

Visca, doncs, Sant Rusiñol, patró de la joventut!

VIRAI

LA MARE NATURALES

—Noi, estem de pega; ahir catàstrofe a Txecoeslovàquia! Avui a Pekin!

França i Santiago Rusiñol

A *L'Action Française*, organ dels monàrquics francesos, el seu director Lleó Daudet, hi ha publicat un brillant article a honra i glòria del nostre estimat Santiago Rusiñol. Sentint que per la seva extensió no poguem reproduir tot l'article, en traduïm els principals fragments. Aquests fragments de l'article—titulat "Fêtes en l'honneur de Rusiñol"—són:

"Santiago Rusiñol o, per abreujar, "Santiago", mai cap autor cèlebre no haurà estat anomenat més familiarment pel seu nom de pila, sonor i resplendent, com ell.

"Es afligidor veure que hom cita tot sovint, com a ironista, l'insípit conjunt de contorsions que és Mr. Bernard Shaw, per exemple, caricaturista pallid de la nostra Joana d'Arc, mentre que fora de la *Revue Universelle*, que ha publicat una remarcable traducció, per Marius André, del *Català de la Manxa*, no es fa mai cap menció enlloc de la més resplendent visió, punyentment còmica, de la vida real i de les seves influències, que ha aparegut a Espanya, després de Cervantes: vull dir la visió de Santiago Rusiñol.

"Es pot prendre aquest geni, eminentment llatí i mediterrani, per diversos costats de la seva rica natura, somniadora, poètica, desencantada en l'encantament i sempre renovada per la bellesa de les coses. Jo no agafaré més que uns d'aquests caires, o inclinacions: el riure. Swift ha dit, en un aforisme cèlebre, que l'existència és una comèdia pels que pensen, una tragèdia pels que senten. Però això és més anglo-saxó que aplicable a les complexitats de la natura humana. Els personatges de Santiago Ru-

siñol emocionen i fan riure tot d'un cop, així com les "Novelas Ejemplares" de Cervantes (vegi's *Riconete y Cortadillo*) i certes peces de Calderón. Fan riure pel contrast de llurs aspiracions, o de la idea que els que el rodegen es formen d'ells, o de la realitat humana que personifiquen. Adhuc amb els més tristos dels subjectes, que és el del malalt crònic, i per la seva observació exacte, Santiago Rusiñol arriba a fer riure!

"Quants ben joves escriptors dramàtics, d'ambdós costats dels Pirineus, han suportat i suporten encara les extravagàncies brusques i tetralògiques d'un Ibsen o d'un Strindberg, veuen en les fonts d'un Hauptmann, o es complauen amb els enigmes aspres i atormentadors d'un François de Curel, Santiago no ha tingut altra influència que la de la seva sang i de la seva raça que, ho repeteixo, és clàssica. No hi ha veritable grandesa i alta satisfacció d'esperit fora del classicisme. Místic com Balmes, èpic com Verdaguier, dramaturg com Rusiñol, el geni català és gran perquè és just."

Després d'explicar algunes anècdotes d'en Rusiñol, afegeix Lleó Daudet:

"Toulet i Debussy—que ell anomena "Devussy"—Louis de la Salle, mort a la guerra, escriptor de ben rar talent, Marcel Proust, venint, a les dues del matí, de puntetes i en roba de nit, de buscar un gotim de raïm de casa de Weber—que Santiago anomenava "Veverse"—, ja no hi són, ai las!, per a alegrar-se de la festa donada al nostre il·lustre amic pels seus compatriotes dels dos dialectes: el castellà i el català. Però encara resta Zuloaga, aquest fill de Goya, també dipositari de la llum espanyola, Maxime Dethomas, aquest fill de Daumier, resta Lobre, i André Rivoire, per a brindar i aclamar amb mi la puixança pictòrica i dramàtica de l'autèntic descendent de Cervantes... A la teva, mon vell Santiago!"

Lleó Daudet."

De l'homenatge a Rusiñol

LIQUIDACIO D'INGRESSOS I DESPESES

Rebut de l'Agència de Viatges "Marsans" per saldo dels tiquets combinats de tren especial i restaurant, segons la seva lletra del 11 de gener	655'50
Rebut del senyor Canals, empresari del teatre "Romea", per guany en la funció d'homenatge	2.996'—
Pagat a la Cobla Barcelona	450'—
Pagat al senyor Muñoz Morató, forjador del blanc d'Ofrena	375'—
Pagat al joier senyor Mercadé, pel llaç de plata	400'—
Despeses de propaganda	456'—
Multa imposada pel governador civil, per haver acabat després de les 1.30 la funció del teatre "Romea" el dia de l'homenatge	1.000'—
Lliurat a la Comissió pro-Monument a Angel Guimerà	970'50
	<hr/>
	3.651'50 3.651'50

El Comitè d'Honor

RICARD C. LARA

Tenor mexicà que ha obtingut grans èxits aquesta temporada al "Tívoli".

A CA L'APOTECARI

—Què podria prendre? Estic molt embromada.

—Vagi a passejar per la Plaça de Catalunya, i ja veurà com se li acaba la "broma"!

Els gats de l'Ajuntament

Aquest Ajuntament és l'Ajuntament de les grans coses. Per a què es vegi que treballa, ara ha fet matar tots els gats. L'Ajuntament tenia assignada una quantitat per a mantenir gats, car els gats són necessaris a l'Ajuntament degut a les moltes rates que hi ha. Tal vegada els ha fet matar per això, perquè són els enemics de les rates.

Diuen que és que un ca rabiós havia mossegat un gat. Si és així, evidentment, primer són les persones que els gats. Però hi han moltes maneres de matar-los.

L'ajuntament ha escollit el procediment més inhumà i barbre que ha trobat. Ha trobat que aquest sistema és el millor. Ha deixat als gats vuit dies sense menjar i després els ha servit menjar amb estrignina. Molts dels gats han mort entre horribles dolors. Però, els que se'n pogueren escapar, per haver vomitat el verí, han tingut una mort semblant. Han mort, alguns d'aquests, a trets! Sí, senyors. Al

vestíbol de l'Ajuntament, uns senyors del Laboratori municipal engegaren trets amb una escopeta de saló als gats. Els que s'escaparen de l'apunteria d'aquests senyors i els que no moriren a l'acte, eren agafats pel coll amb unes tenalles de metre—autèntic!—i escanyats amb aquestes tenalles inquisitorials fins que morien. Això no es fa si es té un centímetre de cor!

Però ja estem acostumats a veure coses així. El més bo és que això s'ha fet al cap de pocs dies que la "Societat Protectora d'Animals" havia imposat la seva medalla a unes quantes personalitats de l'Ajuntament. Ben segur que s'han cregut que aquesta medalla els salvava de totes les inhumanitats possibles! Caldria saber de qui ha sortit l'ordre de matar els gats així, caldria saber si ha sortit d'un dels senyors que ostenten la medalla.

Un bon humorista

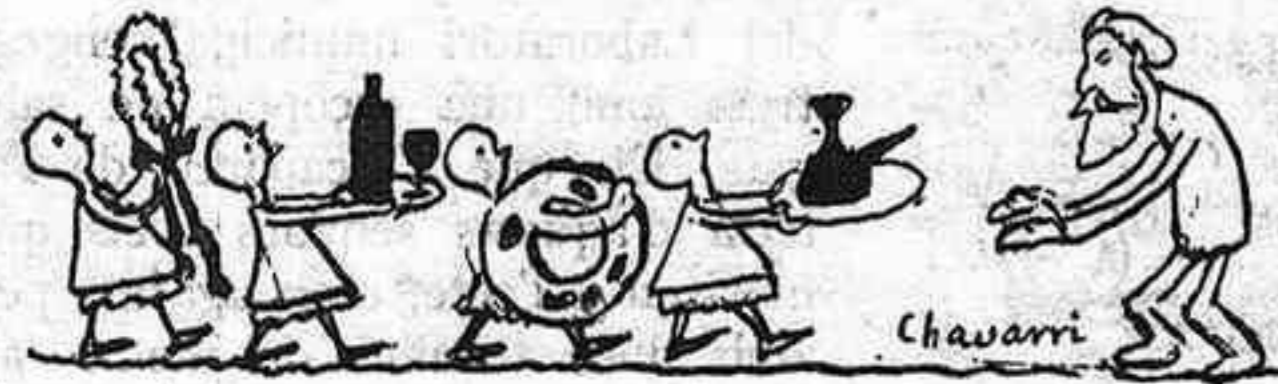
Després es dirà que ja no queden humoristes. Sí senyors, encara n'hi han, i de ben bons. Ara mateix se n'ha descobert un de nou, que val per mil. És un humorista de primera. Estem segurs que el dia que es faci la biografia dels cent millors humoristes del món, aquest ocuparà un dels llocs.

Ens referim a aquell advocat que presentà al jutjat una demanda contra la seva ex promesa perquè aquesta havia trencat les relacions. Demana l'home 90.000 pessetes d'indemnització pels perjudicis que aquesta ruptura li ocasiona.

D'aquestes 90.000 ptes. n'hi han 50.000 pel "desgast" que el festeig li ha ocasionat, 21 per una fotografia que ella li va fer fer, un parell de centes pels taxis que va haver d'agafar per a anar a festejar i així fins a sumar les 40.000 que junt amb les 50.000 fan 90.000.

El cas és molt bonic. Pobre advocat! On s'és vist això d'engagar-lo la nòvia? Ell no s'hi podia conformar. Pobret! Vés què dirien els seus papàs! Però, què signifiquen aquelles 50.000 pessetes que reclama pel "desgast"? Quin "desgast" és aquest? No tenim més remei que pensar malament. Fer aquesta demanda i saber que a conseqüència del festeig hi havia aquest "desgast", ens confirma que l'advocat de referència és una perfecta criatura, que en lloc de festejar i d'exercir la seva carrera hauria d'estar encara vigilat per la mainadera.

Demandes així se'n veuen tot sovint a Nova York i a Anglaterra. Recordem aquell cas d'una dona de 45 anys, a Nova York, que reclamà al seu ex-promès uns quants mils dòlars com a indemnització dels petons que li havia fet, i el més bonic és que el tribunal les hi va fer pagar. Però nosaltres encara no estem a la seva alçada.

Més homenatges al nostre Rusiñol

El passat dissabte, la penya d'amics que en Santiago Rusiñol té al Lion d'Or, li dedicaren un sopar en celebració de l'homenatge que li acaba de retre Catalunya.

Veritablement, el Lion d'Or i els amics del Lion d'Or, s'havien d'unir a l'homenatge. I s'hi uniren amb un sopar que presidí el gran Tiago, assegut a la capsalera de taula.

Entre els concurrents—els senyors Capella, Albert, Grau, Petit, Palomo, Gatell, Miró, Perdigó, Ferrés, Torres, Fuster, Aguadé, Camps, Audet i Ortoll—, regnà una gran alegria. Al finalitzar l'àpat, entrà una comissió de senyores del Lion d'Or a saludar a en Santiago Rusiñol. Eiles també hi volien ésser!

L'ESQUEIXADA A L'OLIMPIC-BAR

El diumenge, a la nit, a l'Olimpic Bar, es celebrà l'esqueixada—ells en digueren esqueixada, però fou un succulent sopar—, que uns amics noctàmbuls dedicaren a en Rusiñol. Fou un acte simpatiquíssim, en el que regnà l'alegria a tot drap.

El centre de la taula estava adornat amb un magnífic i originalíssim ram de verdura, que meresqué les felicitacions de tots els concurrents, entre els quals s'hi comptava el vigilant del barri.

Es clar que també hi eren en Moragas—el gran Moraguetes!—, l'humorista Pujols, el meditatund Pahissa, el tenor mexicà Ricard C. Lara; però el més important de tots, el més característic, fou el vigilant del barri.

També hi assistiren Ferran Agulló, Quintas, Ramon Romeu, l'editor Antoni López, Vidal Salvó, Josep Agulló, Vilanova, Pascual, Castellanas, Ays, Rierola, Serra, Sadurní, Badosa, Laporta, Manuel Saigner, Romà Porta, Joan Russinyol, Borràs de Prim, Enric Batlle, Masriera, Llacuna, Julià i Reculons i les dames Maria Rusiñol de Planàs, Maria Rovira i l'esposa d'en Rusiñol.

Als pòstres es serví un tortell monumental—tan monumental com la Sagrada Família, per exemple, que tenia un metre i *pico*—molt *pico*—, de diàmetre, i anava lligat amb una noble llaçada emblemàtica. Després de menjar-se e l'tortell, el tenor va cantar unes cançons molt divertides. A l'hora dels brindis es brindà en vers i en prosa i de totes maneres i amb tota alegria.

EL RETRAT

El cèlebre pintor Xirivies acabava de pintar un retrat meravellós. I, realment, li sortí la seva millor obra. Era el retrat d'un cec que s'estava a la cantonada del carrer on tenia el taller.

Un dels seus amics li anà a veure el retrat i en quedà encantat. Ho comunicà de seguida a la colla d'artistes del club. Tots, avui un, demà dos, demà passat tres, anaren al taller d'en Xirivies a admirar el bell retrat. Tothom li alabava, no solament al seu davant, sino també al seu darrera. Això prova com era una obra magnífica.

Un dia hi anà un senyor del club que no era pintor. L'home lloà molt el retrat, i després digué al seu amo:

—Que deu estar content el pobre cec, en veure que el retrat està tan bé.

PANORAMA D'ACTUALITAT

—Veieu, fills meus? Tot Catalunya està glaçada

LICEO

“La ciutat invisible de Kitej”, de Rimsky-Korsakof. “Pepita Jiménez”, d'Isaac Albéniz. “Tristany i Isolda”, de Wagner. “Otel·lo”, per Sullivan.

Les circumstàncies—concretament, la manca d'espai—han fet que no poguéssim parlar de l'estrena de l'òpera en quatre actes del rus Rimsky-Korsakof, “La ciutat invisible de Kitej”, fins una mica tard. Fa dues setmanes, quan en parlàrem per alt, diguérem que era la millor obra que fins ara s'havia presentat al “Liceo” aquesta temporada. Realment, és així. “Tristany i Isolda”, de Wagner, és indubtablement millor, però no s'ha presentat fins després; de totes maneres, “La ciutat invisible de Kitej” és més entretinguda que l'obra de l'insuperable Wagner. Tanmateix, avui fóra un xic extemporani parlar amb detenció de “La ciutat invisible de Kitej”; ha passat ja massa temps d'ençà de l'estrena.

Parlant del “Tzar Saltan” diguérem a bastament qui és Rimsky-Korsakof, indubtablement el millor músic modern, superior als altres quatre excel·lents músics russos i a Strauss; llavors, també, analitzàrem la seva obra. Avui, doncs, no hem de dir res més sinó que “La ciutat invisible de Kitej” és superior al “Tzar Saltan”; creiem que amb això diem prou com és d'excel·lent l'obra que aquesta temporada ens ha presentat per primer cop l'empresa del “Liceo”. “La ciutat invisible de Kitej” posseeix amb la més gran puresa i encert totes les condicions necessàries a l'art musical.

La interpretació fou una cosa magnífica. La companyia d'òpera russa és la millor companyia d'òpera que ha passat per Barcelona, i mai no havia cantat tan bé una obra com aquesta de Rimsky-Korsakof. Fou una meravella d'art i de cant. Veritablement, en sortírem entusiasmats. No solament interpretaren bé l'òpera les primeres figures, sinó que el conjunt fou admirable, i àdhuc el cor—que sempre ho sol fer malament—es feu aplaudir. Els senyors Zaporogetz, Wasselovsky, i especialment Rossemkowsky i la senyora Jakowlewa, estigueren insuperables. La direcció orquestral del mestre Albert Coates, encara millor que en el “Tzar Saltan”, que ja és molt dir. La direcció escènica d'Alexandre Sanine va ésser una cosa que no ens hi pensem gens en qualificar de divina. El cos de ball, dirigit per Teodor Wassillieff, hi té molt poc paper, però, no obstant això, estigué a l'alçada de tot el demés.

Les decoracions, noves, estan tan bé con la interpretació dels primers cantants. Són uns models de decorats, especialment la de l'acte primer, d'en Vilumara, i segon i quart, de l'Alarma. Poques decoracions hem vist tan boniques; les de l'acte tercer, dels senyors Batlle i Amigó, també estan molt bé. Totes les decoracions estan en caràcter amb l'esperit rus; estan pintades segons bocets del pintor rus Jordi Laptxine.

Hem de felicitar sincerament a l'empresa per haver-nos presentat una tan excel·lent obra. El públic la rebé amb gran entusiasme, i a totes cinc representacions que s'han fet de “La ciutat invisible de Kitej”, el “Liceo” estigué ben ple; també hi ha prou gent de gust per a omplenar el “Liceo” quan es fan obres bones, no tot han d'ésser devots del pobre Fleta.

Amb la darrera representació d'aquesta obra de Rimsky-Korsakof, s'acomiadà la companyia russa d'òpera. Esperem amb gust sentir-la de nou la vinent temporada.

Després, l'empresa del "Liceo" posà en escena l'òpera del mestre Verdi, lletra adaptada per Boito de la tragèdia shakesperiana, "Otello".

"Otello" és, indubtablement, la millor obra de Verdi; el valor dramàtic de la partitura no desdiu de la força de l'obra de Shakespeare. Interpretaren l'obra Spani i el gran Sullivan. L'art magnífic d'aquest artistes irlandès va fer una meravella del seu paper, especialment de l'"Ora e per sempre addio", el tercer acte i el final del quart.

La senyora Spani també va fer una veritable creació, sobresortint en la "Pregària" de Desdèmona.

Molt bé, així mateix, el senyor Segura-Tallien i la senyoreta Zanardi.

El mestre director Paolantonio va estar un xic millor que d'ordinari.

La setmana passada, ens oferiren dos grans esdeveniments: un homenatge al nostre gran Isaac Albéniz i "Tristany i Isolda", de Wagner.

Albéniz es mereixia aquest gran homenatge, que resultà un èxit. Es reposà "Pepita Jiménez", òpera en dos actes, basada en la cèlebre novella de Joan Valera. La reestrena tingué les honors d'una estrena.

I gairebé podem dir que ho fou. Abans "Pepita Jiménez" tenia un sol acte i així es presentà al "Liceo" per gener de l'any 1896; després el mestre Albéniz l'amplià.

"Pepita Jiménez" té totes les característiques de l'excel·lent música del gran català Isaac Albéniz: formidables coneixements de la tècnica musical, una inspiració ben rara, gràcia, subtilitat, passió, sentimentalisme, gran originalitat, un estil ben definit—el bell estil de l'Albéniz—espontaneïtat, sinceritat, imatgeria... Albéniz era un gran músic netament espanyol, que havia copsat i sabia interpretar l'esperit espanyol. "Pepita Jiménez" és una magnífica melodia profundament bella, original i espanyola, per més que en quant a l'harmonia s'hagi inspirat en la moderna escola francesa.

Els trossos més bonics d'aquesta bonica obra, són l'obertura, el preludi del segon acte, el final i els balls.

La interpretació—per més que en l'obra de l'autor d'"Ibèria" tingui més importància la música que el cant—magnífica, el que se'n diu magnífica.

La senyora Spani, en el paper de protagonista, va estar amb una expressió ben poc comuna i sabé fer ressaltar totes les bel·leses de l'obra. La senyora Davydoff, més bona actriu que bona cantant. El senyor Folco-Bottaro, molt bé com a actor i com a cantant. També estigueren molt encertats els senyors Segura-Tallien i Massini-Pieralli.

La direcció d'orquestra va anar a càrrec del mestre català, senyor Josep Sabater. El mestre Sabater dirigí divinament "Pepita Jiménez", cosa que té més mèrit encara degut al difícil que és l'obra.

La nostra felicitació.

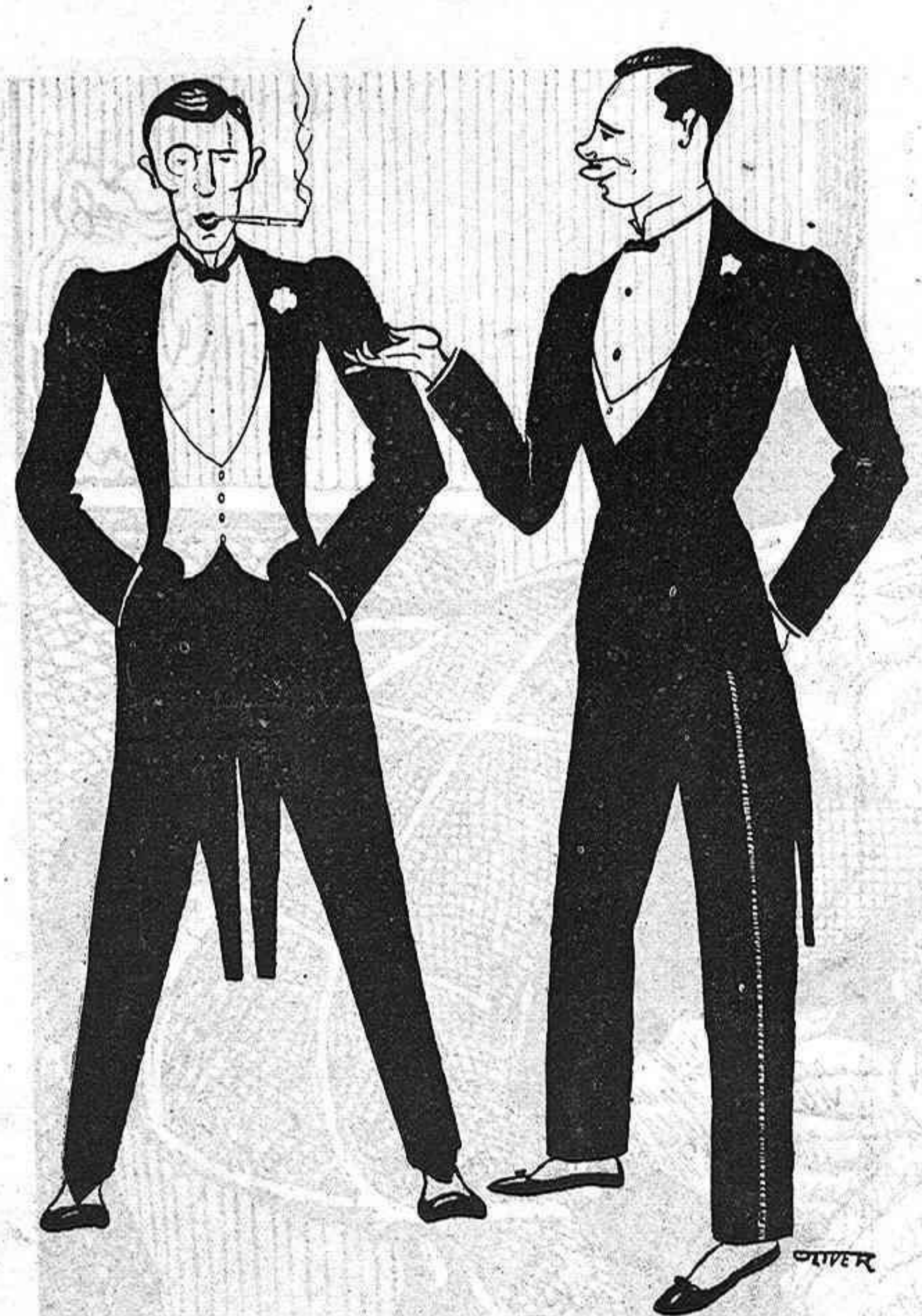
La direcció d'escena, també molt difícil, anà a càrrec del popular "Moraguetes" (Rafel Moragas). Va fer-ho molt bé, sabent donar relleu a cada personatge i a cada escena.

Les decoracions de l'obra eren dels senyors Castells i Fernández. Especialment la del primer acte, feia molt bonic.

Acabada "Pepita Jiménez", la Banda Municipal interpretà alguns fragments d'"Ibèria". Ho va fer amb aquella maestria a què ens tenen acostumats la Banda Municipal i el seu director el mestre Lamote de Grignon.

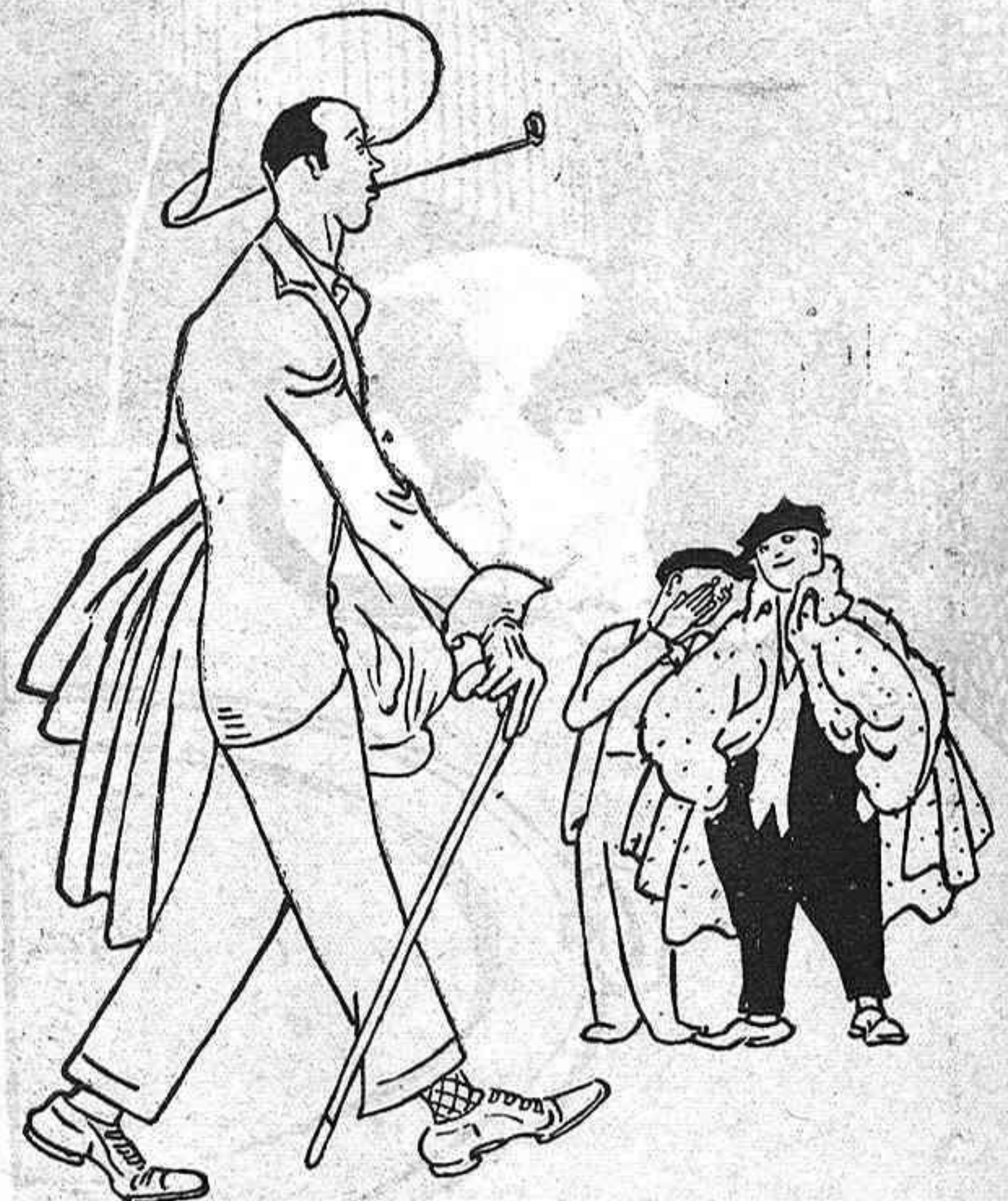
Fou una excellent funció. Felicitem a l'empresari senyor Mestres.

Dissabte passat, es posà en escena el "Tristany i Isolda", del gran Richard Wagner. No hem de parlar d'aquesta més

EL SANT DEL DIA

- He descobert que Sant Antoni era company meu.
- Que també és devot, vostè?
- No; sóc tocinaire.

CARNAVAL DE TOT L'ANY

- Que és un artista?
- No; però en fa.

EL BATLLE Y ELS TRES TOMBS

—Jo si que hi vaig bé a dalt del *machito*.

que bellíssima obra del príncep dels músics, és prou coneguda del nostre públic.

El "Liceo" estava ple a vessar, la qual cosa demostra que encara queden amants de la música bona, com ja ho havien demostrat les representacions de les obres russes, de "El cavaller de la rosa", del doctor Strauss, i de "Pepita Jiménez".

El baix senyor List va donar-nos un "Rei Markie" magnífic. El cantant català Canalda, que cantà en català, un "Tristany" dels millors que hem vist. Molt bé, també, el senyor Groenen. En canvi, les senyores Kappel "Isolda" i Anday "Brangania", varen estar fluïxes.

La direcció anà a càrrec del mestre Egon Pollak; és un director excellent, un dels millors wagnerians que han passat per Barcelona.

La decoració, molt bé. La presentació i l'escena, dolentes.

ROMEA

En aquest teatre s'han estrenat darrerament "El llaç invisible", del senyor Antoni Muntañola, que ha passat sense pena ni glòria, i "La tranquil·litat Cafè", sàinet d'en Lluís Capdevila, que va obtenir gran èxit. En parlarem la setmana entrant. Avui no tenim temps.

OLYMPIA

Ha debutat la famosa "Troupe Chocolat-Kiddies". Són uns negres nordamericans que ballen i cante i fan altres graciosos excessos. Han obtingut un gran èxit. És un espectacle molt digne de veure.

NOVEDADES

S'ha inaugurat la temporada de teatre eclèctic amb una trista obra del rus Leónides Andriev. Abans de l'estrena l'escriptor Lluís Capdevila donà una interessantíssima conferència sobre motius teatrals.

Tampoc tenim temps de parlar-ne avui i ho deixem per al número que ve.

BOB

FUTBOL

La setmana passada varen quedar els nostres lectors sense l'habitual crònica esportiva; assegurem que no hi tenim cap culpa. Tothom deu saber les causes... la manca d'espai. Per a en Rusiñol, quedar-se sense mandanga esportiva, ja es pot fer, i no és cap sacrifici. I sobretot quan no hi ha novetat.

Una palliça al "Barcelona" i el "Gràcia" agafant el cap de Campionat fou tot el més interessant que hi hagué. És clar que una derrota soferta pel "Barcelona", sempre té alguna cosa de sensacional, quan menys els llargs comentaris que s'hi fan, que ja us assegurem que és cosa divertida. Tot seguit, tothom ja preveu un cataclisme; una ensorrada estrepitosa i... al capdavall, tot queda convertit amb una foguerada d'encefalls.

Res prova tant com el que diem, és que el diumenge passat, tot anant al camp del "Martínenc", sentíem un xiu-xiueig entre els bons barcelonistes, que ja pressentien una altra derrota: "Sort, deien, que si avui perden, podrem donar l'excusa al vent".

Després del partit que hom ja havia vist els set a un més

grossos que una casa de pagès amb golfes i tot, vinga d'estar content i de fer pronòstics dels més falaguers que es poden arribar a fer. Si avui pregunteu a un barcelonista, demà passat qui guanyarà?, us contestarà tot seguit i amb una cara més alegre que unes Pasqües. Després d'un set a un, bé pot venir una victòria, per petita que sigui.

Davant d'això, podem assegurar que l'"Espanyol", a hores d'ara, no les té totes; sort que Zamora ja podrà jugar, i quan menys podrà protestar si algun "goal" li marquen, que ja és alguna cosa.

Tornant al diumenge passat, que bé caldrà que en diem alguna coseta, va ésser un dia memorable, i no ens referim pels set "goals". El vent va destorbar-ho tot, particularment als que varen perdre, com és natural, perquè ja us assegurem que per als que van guanyar, la cosa no va anar del tot malament.

L'"Espanyol" i l'"Europa" foren els que més ho van saber entendre; s'ho varen pendre a les bones i no hi havia ningú que els fes marcar cap goal. I després, la satisfacció era pels altres, que de retop se'n beneficiaven.

El "Terrassa" continuà la seva trista sort; es veu que encara estan embafats per la copa de Catalunya i no n'ensopeguen ni una. Tothom hi pot sobre els egarencs, i segons diuen, no pensen pas fer altra cosa en tot el Campionat.

El "Sans" està satisfet amb la victòria del diumenge passat; sobretot l'àrbitre ho féu molt bé. Per fi n'han ensopegat un de bo. Ja era hora!

En quant al "Gràcia" i el "Sabadell", la cosa va anar que ni pintada; nosaltres fins arribem a maliciar que el "Sabadell" no va volguer apretar per no treure el cap del Campionat al "Gràcia".

Qui ho havia de dir, que un dels més modestos hagués de fer dentetes als més pintats!

Són secrets del futbol "aficionat".

NATACIO

Els del "Barcelona" són molts galants; diumenge passat varen repartir unes medalles a les nedadores, segons diuen gentilíssimes i simpàtiques. Segons tenim entès, n'hi va haver per totes i així totes varen quedar contentes.

Fins els bons nedadors, per obsequiar-les amb més galanteria, varen decidir suspendre la sessió del concurs de nou nedadors.

Realment, primer són les nedadores que el nedar, i sinó, pregunteu-ho a qualsevol d'aquests joves nedadors.

Això són les avantatges d'ésser dona, jove i nedadora.

Més no es pot demanar.

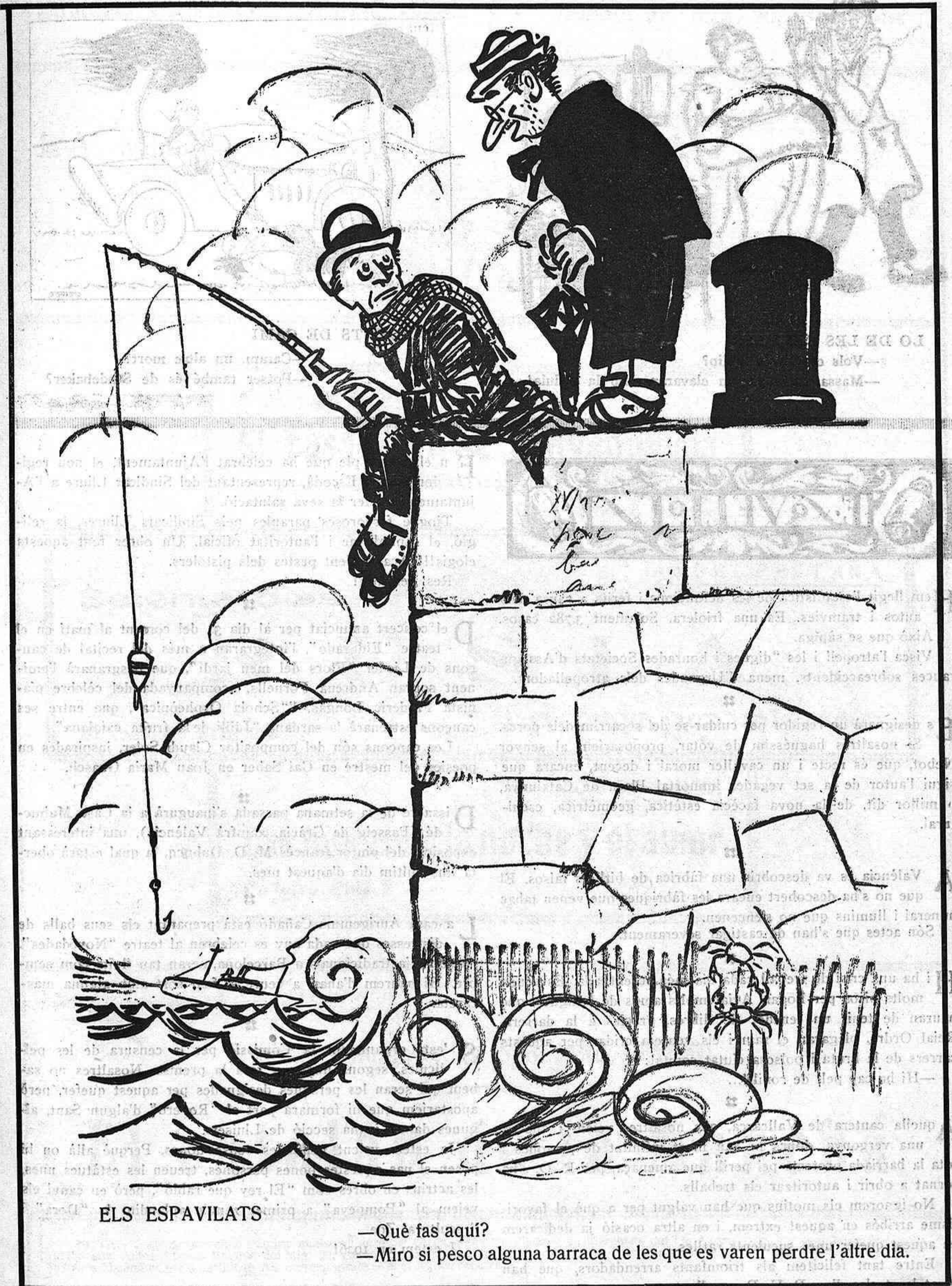
TEIXI

Homenatge popular a Rusiñol

Demà passat, diumenge, es celebrarà l'homenatge popular que li dediquen els obrers catalans.

Serà un acte lluidíssim, en el que quedarà demostrada l'admiració que el proletariat català sent pel Mestre Rusiñol. Hi han promès la seva assistència un gran nombre de dames. També hi serà la intel·lectualitat catalana.

No obstant haver-se venut ja un nombre immens de tiquets, no ha quedat encara tancada la inscripció. A les Redaccions de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA i de *La Campana de Gràcia* els nostres lectors en podran trobar. Valen 1'25 pessetes.

ELS ESPAVILATS

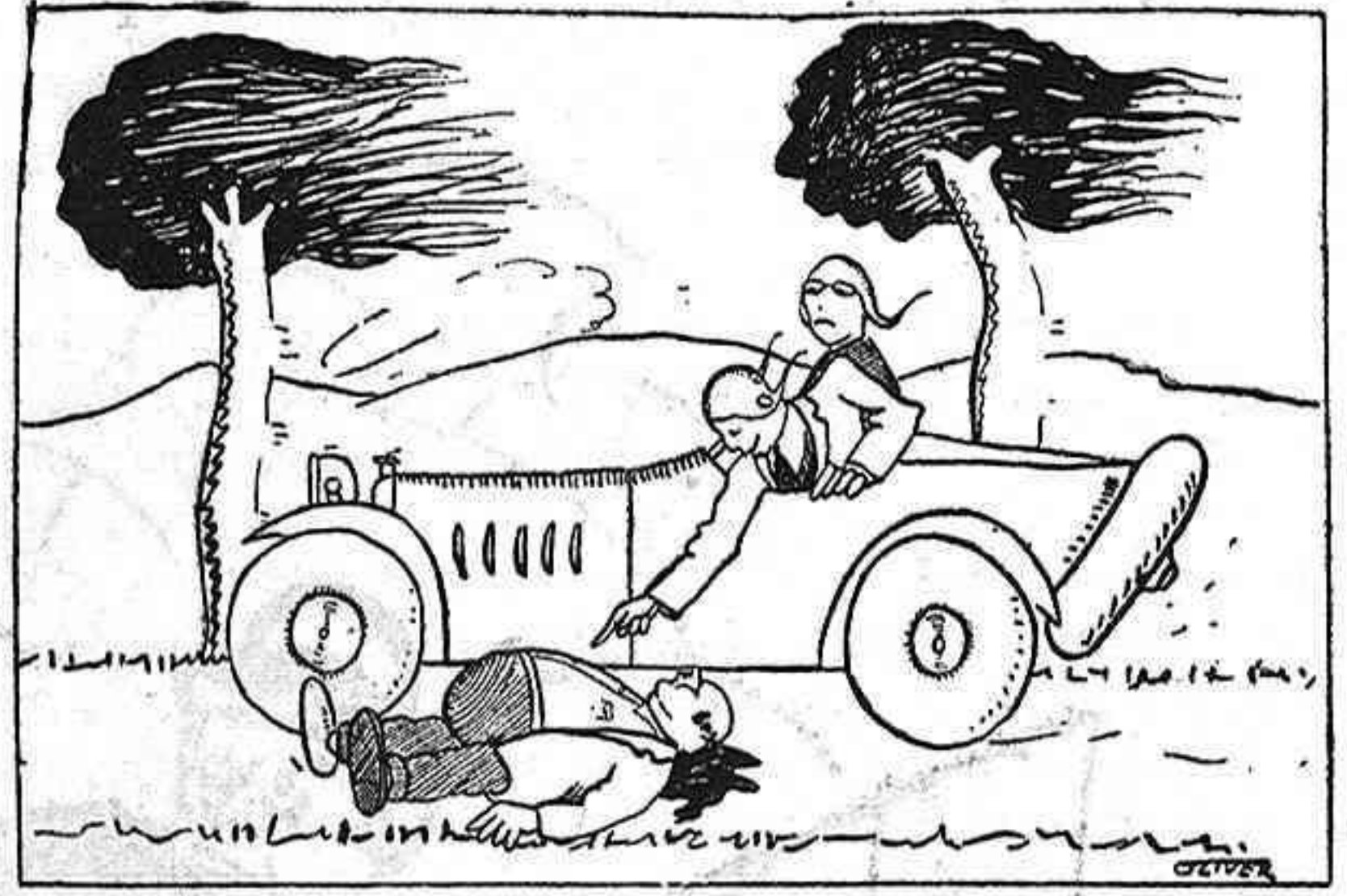
— Què fas aquí?

— Miro si pesco alguna barraca de les que es varen perdre l'altre dia.

LO DE LES CEDULES

—Vols castanyes, Felip?
—Massa castanya em clavarán amb la cèdula!

ACCIDENTS DE CAMI

—Caram, un altre mort?
—Potser també és de Studebaker?

Hem llegit l'estadística de les defuncions i ferits a causa dels autos i tramvies. Es una friolera. Solament 3.782 casos. Això que se sàpiga.

Visca l'atropell i les "dignes i honrades Societats d'Assegurances sobreaccidents, mena d'Ungandes dels atropelladors.

✽

Es designarà un regidor per cuidar-se del socarrim dels porcs. Si nosaltres haguéssim de votar, proposaríem al senyor Nebot, que és recte i un cavaller moral i decent, encara que sigui l'autor de la set vegades immortal Plaça de Catalunya, o millor dit, de la nova facècia estètica, geomètrica, escultural.

✽

A València es va descobrir una fàbrica de bitllets falsos. El que no s'ha descobert encara les fàbriques que venen tabac mineral i llumins que no s'encenen. Són actes que s'han de castigar severament.

✽

Hi ha una crisi de treball cada dia més accentuada. Es veuen molts pisos per llogar. Aviat molts amos de botigues, que hauran de tenir un tenedor de llibres, gràcies a la darrera Reial Ordre, plegaran el ram i els veurem cridar per aquests carrers de la bruta i polsosa ciutat comtal:

—Hi ha cap pell de conill!...

✽

Aquella cantera de Vallcarca, que nosaltres veiem i que és una vergonya, doncs hi han mort infinitat de persones i tota la barriada protesta pel perill que amenaça, per R. O. s'ha tornat a obrir i autoritzar els treballs.

No ignorem els motius que han valgut per a què el favoritisme arribés en aquest extrem, i en altra ocasió ja dedicarem en aquest quefer unes suculents ratlles.

Entre tant felicitem als triomfants arrendadors, que han tocat les tecles d'un P. U. P. excellent.

En el darrer ple que ha celebrat l'Ajuntament, el nou regidor Pons i Escodà, representant del Sindicat Lliure a l'Ajuntament, va fer la seva salutació.

Tingué fervoroses paraules pels Sindicats Lliures, la religió, el capitalisme i l'autoritat oficial. Un obrer fent aquests elogis!!! Acabà dient pestes dels pistolers.

Res, definitiu!

✽

Del concert anunciat per al dia 31 del corrent al matí en el teatre "Eldorado", l'integraran a més del recital de cançons de Lieders "Flors del meu jardí", que desgranarà l'eminent sopran Andreua Fornells, acompanyada del cèlebre pianista Frederic Longàs, l'"Schola Orpheonica", que entre ses cançons estrenarà la sardana "Idilli de la fruita catalana".

Les cançons són del compositor Claudi Soler, inspirades en poesies del mestre en Gai Saber en Joan Maria Guasch.

✽

Dissabte de la setmana passada s'inaugurà a la Casa Malmedé (Passeig de Gràcia, xamfrà València), una interessant exposició del pintor francès M. D. Dubucq, la qual estarà oberta fins l'últim dia d'aquest mes.

✽

La casa Aurigemma-Cañadó està preparant els seus balls de disfresses que cada any es celebren al teatre "Novedades". Aquests, ja tradicionals a Barcelona, seran tan lluïts com sempre. Hi haurem d'anar, a veure si fem sort amb alguna mascareta.

✽

S'està organitzant la Comissió per la censura de les pel·lícules, segons llegim a tota la premsa. Nosaltres no sabem qui seran les persones designades per aquest quefer, però apostaríem que hi formarà part el "Ropero" d'algun Sant, algunes dames i una secció de Lluïsets.

Ja estem veient pel·lícules sense dones. Perquè allà on hi posen el nas aquestes bones persones, treuen les estàtues nues, les actrius en obres com "El rey que rabió", però en canvi els veiem al "Pompeya" a primer rengle aplaudint la "Dora" i l'escultural Zoe.

I estem en 1926!

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELÉFON A. 4115

PERE COROMINAS

LA VIDA AUSTERA PTES. 2
CARTES D'UN VISIONARI PTES. 4
A RECÉS DELS TAMARIUS PTES. 4
SILÈN (llibre primer) PTES. 4

ACABA DE SORTIR

El casament de conveniència

Obra d'en Santiago Rusiñol

Preu: 2 Ptes.

ANGEL PESTAÑA

Setenta días en

RUSIA

Lo que yo pienso

Un tomo 8.º: Ptas 3'50

LUIS CAPDEVILA

Las mujeres, la noche y el amor

Un tomo: Ptas. 5

Próximamente

Obras completas de SANTIAGO RUSINOL

Tomo II

El catalán de la Mancha

EL CARNESTOLTES

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Cir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

EL CARNESTOLTES

—Encara sóc aquí.

NOTA: La obra del autor, publicada en el número 64 de la revista 'L'Esquella de la Torratxa', en el número 64 de la revista 'L'Esquella de la Torratxa', en el número 64 de la revista 'L'Esquella de la Torratxa'.